

โครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์แก่เกษตรกร
ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าห้วยทับเสลา-ห้วยระบำ
จังหวัดอุทัยธานี

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุทัยธานี

- จังหวัดอุทัยธานีได้มีแผนพัฒนาโครงการต้นแบบการ
ท่องเที่ยวสัตว์ป่าเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่เตรียมการเขตห้าม
ล่าสัตว์ป่าห้วยทับเสลา-ห้วยระบ่า พื้นที่มรดกโลกห้วยขา
แข้ง-ทุ่งใหญ่นเรศวรตั้งอยู่ใจกลางผืนป่าตะวันตกของ
ประเทศไทยประกอบด้วยเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 3 แห่ง
ได้แก่ ห้วยขาแข้ง ทุ่งใหญ่นเรศวรตะวันออก ทุ่งใหญ่น
เรศวรตะวันตก รวมพื้นที่ทั้งสิ้น 6,427 ตารางกิโลเมตร
- พื้นที่เป็นป่าสมบูรณ์และมีเสือโคร่งประมาณครึ่งหนึ่งของ
จำนวนเสือโคร่งทั้งหมดที่มีอยู่ในประเทศไทย ตลอดจน
สัตว์ป่านานาชนิด

- ภัยคุกคามที่สำคัญต่อการดำรงอยู่ของสัตว์ป่าในพื้นที่มรดกโลกโดยเฉพาะเสือโคร่งนั้น ได้แก่
 - ถิ่นที่อยู่ถูกทำลายเนื่องจากความเสื่อมโทรมและการถูกตัดแบ่งพื้นที่ป่าออกจากกัน
 - การล่าสัตว์ป่าที่เป็นอาหารของเสือโคร่งและการล่าเสือโคร่งเพื่อสนองการค้าผิดกฎหมาย
 - ชาวบ้านที่เป็นชุมชนดั้งเดิมชุมชนเกษตรสวนป่าผสมผสานซึ่งอาศัยอยู่ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรและตะวันตก และชุมชนที่ตั้งอยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตรของพื้นที่กันชนรอบๆพื้นที่มรดกโลก ซึ่งมีชุมชนกว่า 29 หมู่บ้านที่พึ่งพิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติจากป่าในการดำรงชีวิต
- สถานะปัจจัยตามบริบทเหล่านี้ ส่งผลให้มีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการสัตว์ป่าและถิ่นที่อยู่ของสัตว์ป่า

**แผนพัฒนาต้นแบบการท่องเที่ยวสัตว์ป่าเพื่อการอนุรักษ์
พื้นที่เตรียมการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ห้วยทับเสลา-ห้วยระบำ จังหวัดอุทัยธานี**

**WORLD CLASS WILDLIFE-BASED
ECOTOURISM AND CONSERVATION**

เป็นแหล่งท่องเที่ยวสัตว์ป่าที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้าน
การจัดการสัตว์ป่าและถิ่นที่อยู่อาศัยตาม
มาตรฐานสากลที่เป็นจุดหมายปลายทางหลักของ
ประเทศ

**INTERNATIONAL WILDLIFE CONSERVATION
AND MANAGEMENT LEARNING CENTER**

ต้นแบบศูนย์การเรียนรู้การอนุรักษ์และการจัดการสัตว์ป่าอย่าง
ยั่งยืนของประเทศไทยที่มีมาตรฐานในระดับสากล

Visión

แผนการดำเนินงาน การพัฒนาการท่องเที่ยวสัตว์ป่า (ปี 2563 - 2564)

พื้นที่เตรียมการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ห้วยทับเสลา-ห้วยระบ่า จังหวัดอุทัยธานี

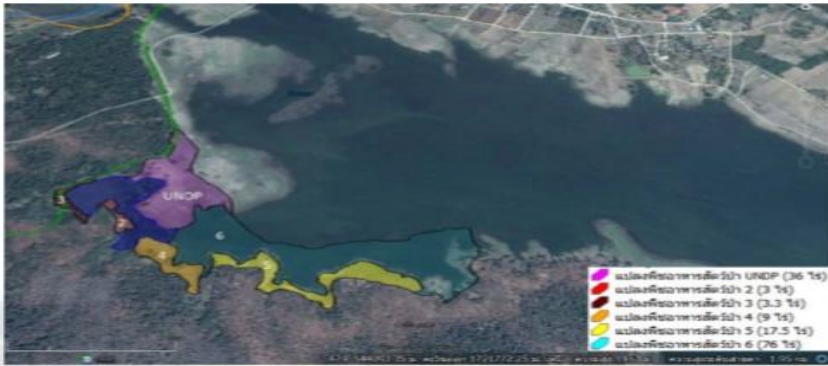
2563

แนวคิด: ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสัตว์ป่าให้ออกหากินกลางวัน เพื่อสร้างองค์ประกอบ การท่องเที่ยว โดย

- 1) ปรับปรุงถิ่นที่อาศัย
- 2) จัดการไม่ให้เกิดการรบกวนสัตว์ป่าในพื้นที่
- 3) การเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าและการปล่อยสัตว์ป่าคืนสู่ธรรมชาติ (ละอง ละมั่ง เนื้อทราย)

การจัดการพื้นที่

1. การสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์ป่า (ปลูกหญ้า - สนับสนุนงบประมาณ โดย UNDP) พื้นที่ ประมาณ 30 ไร่ ++ พื้นที่เป้าหมายอยู่บริเวณริมอ่างเก็บน้ำติดกับสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า
2. จัดตั้งกลุ่มชุมชน และกำหนดรูปแบบของการบริหารจัดการแปลงหญ้า ที่จะส่งเสริมให้เกิด การสร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ชุมชน

การควบคุมการใช้ประโยชน์พื้นที่ริมอ่างเก็บน้ำ

เงื่อนไขการจัดการพื้นที่:

เนื่องจากพื้นที่ถูกประกาศเป็นเขตห้ามล่า ดังนั้นการใช้ประโยชน์พื้นที่จะมีข้อจำกัดตามสถานภาพของพื้นที่ แนวทางการจัดการพื้นที่

1. สร้างเงื่อนไข - จำกัดการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ เฉพาะคนในชุมชนตำบลระบ่า และชุมชนต้อง ร่วมกันกำหนดเงื่อนไขการใช้พื้นที่ ภายใต้ข้อจำกัด ของกฎหมาย
2. กำหนดเขตการใช้ประโยชน์ (Zoning) - ข้อเสนอแนะ กำหนดพื้นที่การใช้ประโยชน์ชุมชน บริเวณป่าชุมชนบ้านไผ่งามและบ้านเขาเขียว รวมถึงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติบริเวณชายขอบ (บริเวณที่ไม่ใช่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า)

หลังจากเคลื่อนย้ายปศุสัตว์ออก ให้จัดยาฆ่าเชื้อบริเวณคอกปศุสัตว์และพื้นที่ที่พบประวัติการระบาดของโรคเป็นประจำ

2564

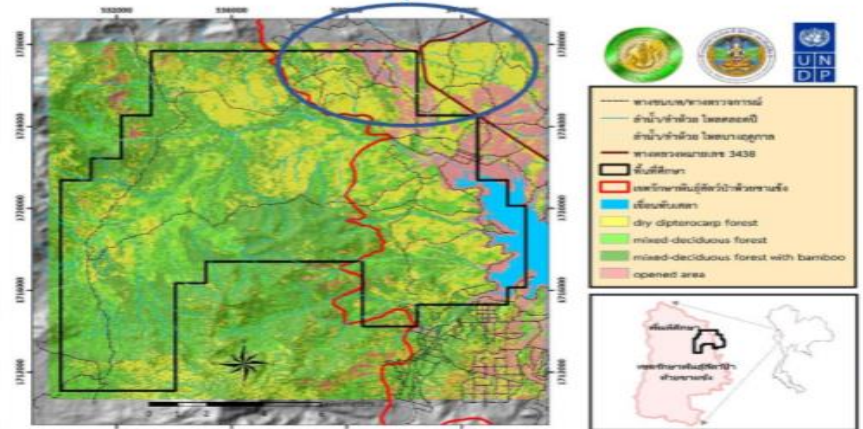
การสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์ป่า (ปลูกหญ้า - สนับสนุนงบประมาณ โดย สวทช + UNDP) พื้นที่ ประมาณ 50 ไร่ ++ พื้นที่เป้าหมายทั้งในบริเวณสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า และพื้นที่ริมอ่างติดกับพื้นที่ ออป (ห้วยระบ่า)

- เริ่มปล่อยสัตว์ป่าคืนสู่ธรรมชาติ (ละอง ละมั่ง เนื้อทราย)
- ดำเนินการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าภายใต้โครงการ soft release program เพื่อปล่อยสัตว์คืนสู่ธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง
- เริ่มพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวสัตว์ป่าที่มีศักยภาพ (โครงการวิจัย สวทช)

2565

การดำเนินการตามแผนที่ นำเสนอ
เข้ากรอบงบประมาณ

พื้นที่สำหรับเก็บหาของป่าของชุมชนตำบลระบ่า

ภารกิจ 1 ผลักดันการเลี้ยงปศุสัตว์ออกจากพื้นที่ชายป่า

ภารกิจ 2 สร้างแปลงพืชอาหารสัตว์ป่า

กิจกรรมให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกหญ้าเลี้ยงปศุสัตว์

โครงการจัดที่ดินทำกิน (คทช.) จังหวัดอุทัยธานี

ปี	ชื่อพื้นที่	ประเภทที่ดิน	ขนาดพื้นที่ ไร่/งาน วา	จำนวน (ราย)
2558	ป่าห้วยระบำ (ต.ระบำ อ.ลานสัก)	ส.ป.ก.	2,423/0/84	365
2560	ป่าปลายห้วยกระเสียว (ต.ทองหลาง อ.ห้วยคต)	ป่าสงวนแห่งชาติ	669/1/29	63
2560	ป่าห้วยทับเสลาและป่าห้วยคอก ควาย (ต.ทองหลาง อ.ห้วยคต)	ป่าสงวนแห่งชาติ	554/3/55	48

ผลการดำเนินงานการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพในพื้นที่การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล จังหวัดอุทัยธานี ปี 2563

การส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาอาชีพ

ป่าห้วยระบำ

1

ด้านพืช

2.

ด้านปศุสัตว์

3.

ด้านประมง

2. ด้านปศุสัตว์

จุดสาคิตเลี้ยงโคเนื้อ

- เกษตรกร ช.3 ,6, 7, 8 รวม 30 ราย
- สนับสนุนแม่โค รายละ ๆ 1 ตัว ภายใต้โครงการ ธกค. (มอบเมื่อ 22 มีค.60)
- เกษตรกรร่วมกันสร้างโรงเรือนเลี้ยงรวม
- ส่วนราชการ จัดทำแปลงสาธิตพืชอาหารสัตว์ จำนวน 6 ไร่ พร้อมระบบน้ำ โดยให้เกษตรกรดูแล
- มีเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์คอยดูแลด้านสุขภาพ การผสมเทียม
- มีการทำประวัติการผสมพันธุ์

การบริหาร/การเลี้ยง

- แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย แบ่งกันดูแลบริหารกันเองในกลุ่ม
- ค่าใช้จ่าย รวมกันซื้อหญ้า/ฟาง /ตัดหญ้ากันเอง

ผลลัพธ์

- ลูกโคตัวแรก (24 ตัว)
- เกษตรกรได้ลูกตัวที่ 2 (5 ตัว)

เงื่อนไข

- ลูกตัวแรกคืนโครงการ ลูกตัวที่ 2 เป็นต้นไปเป็นของเกษตรกร
- เลี้ยงแม่โคครบ 5 ปีและได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของโครงการ ธกค.

มอบกรรมสิทธิ์แม่โคให้แก่เกษตรกร

ร่วมกันสร้างโรงเรียนเลี้ยงรวม

โรงเรียนเดิม

โรงเรียนใหม่

ร่วมกันสร้างโรงเรียนเลี้ยงรวม

การบริหาร/การเลี้ยง

- แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย แบ่งกันดูแลบริหารกันเองในกลุ่ม
- ค่าใช้จ่าย รวมกันซื้อหญ้า/ฟาง /ตัดหญ้ากันเอง

ปัญหา - อุปสรรค

- เกษตรกรยังไม่มีรายได้จากการเลี้ยงแม่โค เนื่องจากต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขโครงการ (คืนลูกโคตัวที่ 1)

ขอบคุณครับ

